

กาลครั้งหนึ่ง นานมาแล้ว...

แฝดสยามอิน-จัน (1)

แฝดสยามก้องโลกคู่นี้เกิดที่สมุทรสงคราม

เดิมทีเดียว ผู้เขียนตั้งใจจะสืบค้นว่า ในประวัติศาสตร์อันยาวนานของชนชาติสยาม ใครหนอคือคนไทยรุ่นแรกๆ ที่เสี่ยงตายลงเรือเดินทางไปเหยียบแผ่นดินอเมริกา ไปเรียนหนังสือ ไปทำมาหากิน ไปเพราะโชคชะตาฟ้าลิขิต หรือไปสำรวจขอบฟ้าใหม่ให้ชีวิต เค้ไปกันยังงี เพราะสองร้อยปีที่ผ่านม ผู้คนหลากหลายเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ในโลกนี้ สูง ต่ำ ดำ ขาว แม้แต่ชาวจีนยังหลั่งไหลอพยพไปตั้งถิ่นฐานชีวิตใหม่ในอเมริกา ดินแดนแผ่นดินแห่งโอกาส อาณาจักรแห่งความฝันของมวลมนุษยชาติ

ค้นไปค้นมาจึงไปเจอข้อมูลจริงที่มหัศจรรย์ แสนจะเหลือเชื่อ

เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อเกือบ 200 ปีที่แล้ว คนสยามที่ตัวติดกันเป็นคู่แฝดประหลาดคู่นี้ พูดภาษาอังกฤษก็ไม่ได้ซักคำ พออายุได้ 18 ปี มีพ่อค้าอังกฤษและกัปตันเรืออเมริกันจ่ายเงินให้ พ่อ-แม่ที่ปากคลองแม่กลอง ต.แหลมใหญ่ เมืองสมุทรสงคราม จำนวนมหาศาลถึง 1,600 บาท จ้างใส่เรือสินค้าจากสยามแล่นผ่านมหาสมุทร ค่อนโลกไปจัดการแสดง “มนุษย์ประหลาด” ในอเมริกา ชำมโลกไปแสดงในอังกฤษ คนในอเมริกาแห่กันซื้อตั๋วเสียดังค์เข้ามาชอดู ขอพิสูจน์การแสดงของคนตัวติดกันอย่างมิดฟ้ามัวดิน แผลดจากสยามสนุกสนาน เฮฮา ว่าเริง ตระเวนไปแสดงเกือบทั่วแผ่นดินอเมริกา มีผู้จัดการส่วนตัว จัดโปรแกรมการแสดง จนทั้งสองคนมีเงินร่ำรวย

ชายชาวสยามผู้มีลำตัวติดกัน สมัยเด็กอยู่ที่ปากคลองแม่กลอง เลี้ยงเป็ดขายไข่ หาบปลาเลี้ยงชีพ บรรพบุรุษสยามคู่นี้ในที่สุดเสาะห์แรงไปมีเมียเป็นฝรั่งอเมริกัน ทั้งคู่สร้างตัว สร้างบ้าน ชื่อที่ดินในอเมริกาขนาดมหึมา แถมมีลูกดกบานตะไท เหมือนผลไม้ใส่ปุ๋ยออกดอกออกผล แตกหน่อต่อกิ่งเกิดเป็นลูกหลาน เหล่น ลือ สร้างวงศ์ศาคณาญาติในอเมริกา นับถึงปัจจุบันมีโคตรเหง้ารวมราว 1,500 คนในอเมริกา นับเป็นเรื่องราวสุดแสนพิสดารและเป็นหนึ่งเดียวในโลกใบนี้ที่คนไทยไม่ทราบไม่ได้รับ

ประการสำคัญคือ มีการบันทึกเป็นวิชาการ เกือบครบถ้วน เกร็ดข้อมูล หลักฐานสำคัญจะอยู่ในอเมริกาเกือบทั้งหมด เชื่อถือได้ทั้งด้านการแพทย์ ด้านสังคม มุมมองจากหลายมิติ

เรื่องนี้ไม่ใช่นิยายหรือตำนาน แต่เป็นประวัติศาสตร์ที่มีลมหายใจ ไม่มีเรื่องอะไรจะโดนใจผู้เขียนเท่ากับเรื่องราวของแฝดสยามอิน-จัน ที่ต่อมาก่อให้เกิดคำว่า Siamese Twin ใช้กันทั่วไปในโลก

ขุนนำเกร็ดสาระมาแบ่งปันเล่าสู่กันฟังแบบสบายๆ ครับ เรื่องนี้เป็นมงคลสำหรับแผ่นดินสยาม โดยเฉพาะพี่น้องบ้านแหลมใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม ที่เป็นต้นกำเนิดความแปลกน่าศึกษา ขยายตัวกลายเป็นตำนานเล่าขานกันไปทั่วโลก

ในรัชสมัยในหลวง ร.2 เด็กชายติ๋มอายุ ขาวจีนแต่จ้าว อพยพโดยเรือสำเภาจากจีนแผ่นดินใหญ่ เสี่ยงเป็นเสี่ยงตายจากท้องทะเลพร้อมกับบิดา มารดา มุ่งหน้าเข้ามาอาศัยแผ่นดินสยาม ครอบครั้วนี้ใช้ชีวิตสุดสุด แบบชาวจีนนับหมื่น นับแสนคนที่หนีความอดอยากแร้นแค้นจากจีนเข้ามาเริ่มต้นชีวิตใหม่ในแผ่นดินสยามที่เขียวขจี ติ๋มโตเติบโต ทำอาชีพประมงและค้าขายเล็กๆ น้อยๆ แถวปากคลองแม่กลอง เมื่อติ๋มอายุ

แฝด

แฝดสยาม

คือหมอดำแยค้อยๆ หายหน้าสาบสูญไปจากวงการ เพราะคนไทยหันมาให้ความเชื่อถือสถานผดุงครรภ์และโรงพยาบาลที่ใช้หลักการแพทย์แผนปัจจุบันสำหรับการทำคลอด

ผู้เขียนเชื่อว่า ใน พ.ศ.2558 นี้ยังคงมีคนไทยรุ่นอาวุโสที่เกิดมาด้วยฝีมือหมอดำแยและยังมีชีวิตอยู่ไม่น้อยครับ

กลับมาที่เรื่องแฝดสยาม ข่าวกการให้กำเนิดแฝดประหลาดของนางนากอ้ออิงตั้งตั้งไปอย่างรวดเร็วเหมือนไฟลามทุ่ง ชาวบ้านละแวกนั้นต่างตั้งตัวเป็นเกจิ ผู้หยั่งรู้ ส่งข่าวปากต่อปากชี้เปรี๊ยะว่า เด็กแฝดประหลาดคู่นี้ชะรอยจะเป็นลางร้ายที่จะนำเสนียดจัญไรหายนะมาสู่บ้านเมืองเป็นแน่แท้

วงชุมชนนิพนทาคิดหาหนทางร้ายแปด เจ้าก็เจ้าการยื่นมือยื่นปากยุเหยที่จะต้องผ่าแยกร่างทารกแฝดพิสดาร หรือต้องกำจัดเสียให้จงได้

ในครั้งกระโน้น คงมีพักที่จะพูดถึงการผ่าตัดแยกร่างโดยแพทย์ที่ไหน เจ็บไข้ได้ป่วยต้องใช้การเสกเป่า ท่องคาถา รดน้ำมันต์ ทุกชีวิตที่เกิดมาหรือต้องตายไปเป็นเรื่องของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ฟ้าดิน และบุญวาสนา ความรู้เรื่องโรคภัยไข้เจ็บอวัยวะภายในร่างกาย ปอด ตับ ไต ใส พุง ของเด็กแฝดคู่นี้มีวาระอะไรที่ไขร่วมกัน มีอะไรที่แยกจากกันได้-ไม่ได้ ชาวสยามยุคนั้นไม่สามารถรู้ได้เลย แม้แต่หมอโน้มนแบบมิดสนิท เห็นด้วยตาอย่างเดียวคือ มีหนังเชื่อมกันตรงบริเวณหน้าอก

ข้อมูลทางการแพทย์ที่ค้นมาเล่าแถมอธิบายแบบบ้านๆ คือว่า เมื่อผู้ชายหลั่งเชื้อตัวผู้หรือสเปิร์ม (ภาษาอังกฤษเรียกว่า sperm : สเปิร์ม) เข้าไปในช่องคลอดผู้หญิงเพื่อผสมกับไข่หรือเชื้อตัวเมีย เชื้อตัวผู้ นับร้อยล้านตัว จะมีเพียงตัวเดียวเท่านั้นที่มีโอกาสเข้าไปผสมกับไข่ในมดลูกของผู้หญิง ซึ่งธรรมชาติให้ผู้หญิงมีไข่ตัวเมียคราวละ 1 ฟอง เดือนละครั้งเท่านั้น

แต่ถ้าหากรังไข่ของผู้หญิงเกิดผลิตไข่ตกมาพร้อมกัน 2 หรือ 3 หรือ 4 ฟอง เป็นเวลาเดียวกับที่สเปิร์มแห่กันเข้าไป ก็เกิดปฏิสนธิเป็นแฝด 2 หรือ 3 หรือ 4 ได้ครับ เด็กแฝดส่วนใหญ่มีอัตราเสี่ยงเสียชีวิตสูงกว่าเด็กธรรมดาครับ

หมอดำแย พ่อมด หมอผี และผู้คนทั้งหลายต่างคิดว่า แฝดพิสดารของเมืองแม่กลองคู่นี้คงมีชีวิตอยู่ได้ไม่นาน เพราะที่ผ่านมามีเด็กแฝดลักษณะนี้อายุสั้นทั้งนั้น

นายติ๋มและนางนากตั้งชื่อลูกแฝดคู่นี้ว่า อินและจัน

สมัยๆ ครบ เรื่องนี้เป็นมรดกสำหรับเล่นดินสอยม โดยเฉพาพี่น้องบ้านแหลมใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม ที่เป็นต้นกำเนิดความแปลกนาคึกษา ขยายตัวกลายเป็นตำนานเล่าขานกันไปทั่วโลก

ในรัชสมัยในหลวง ร.2 เด็กชายติ๋มชาย ชาวจีนแต่จัว อพยพโดยเรือสำเภาจากจีนแผ่นดินใหญ่ เสี่ยงเป็นเสี่ยงตายจากท้องทะเลพร้อมกับบิดา มารดา มุ่งหน้าเข้ามาอาศัยแผ่นดินสยาม ครอบครั้วนี้ใช้ชีวิตสุดสุด แบบชาวจีนนับหมื่นนับแสนคนที่หนีความอดอยากแร้นแค้นจากจีนเข้ามาเริ่มต้นชีวิตใหม่ในแผ่นดินสยามที่เขียวขจี ติ๋มชายเติบโต ทำอาชีพประมงและค้าขายเล็กๆ น้อยๆ แถวปากคลองแม่กลอง เมื่อติ๋มชายอายุ อานามพอเหมาะพอควร ได้พบกับนางนาก ชาวสยามเชื้อสายจีน-มาเลย์ที่ปักหลักทำมาหากิน อยู่กินละแวกนั้น แต่งงานอยู่กินกันจนให้กำเนิด ลูก เป็นครอบครัวใหญ่ ลูกเยอะตามวิถีชีวิตของชาวสยาม แต่สำหรับท้องที่ 5 นางนากเจ็บปวดใจจะขาดแทบสิ้นลม เพราะทารกที่คลอดมานั้น เป็นฝาแฝด แผลคู่นี้ไม่ธรรมดาเพราะลำตัวมีเนื้อเยื่อเป็นเส้นเชื่อมทารกน้อยทั้งสองทำให้เห็นชัดว่าท้องติดกัน

ตามบันทึกประวัติศาสตร์ วันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ.2354 ในสมัยในหลวง ร.2 คือวันเกิดของทารกแฝดตัวน้อยที่หมอดำแยทำคลอด ที่มีสภาพหน้าท้องติดกันแต่กลับหัวกลับเท้าซึ่งกันและกัน ร่างกายเด็กน้อยดูสมประกอบ ไม่มีอะไรแปลกหูแปลกตา หมอดำแยจับทารกอาบน้ำทำความสะอาดร่างกาย ทำกรรมวิธีตามตำราเสร็จสรรพ จึงเห็นชัดว่ามีเพียงหนึ่งเหมือนเชือกที่บิดเป็นเกลียวเชื่อมทารกน้อยตรงบริเวณหน้าอกเข้าด้วยกัน

ท่านผู้อ่านบทความนี้จำนวนหนึ่งคงไม่คุ้นกับคำว่า “หมอดำแย” เป็นแน่แท้

หมอดำแย หมายถึงหญิงที่ทำหน้าที่คลอดลูกตามแผนโบราณครับ ชื่อดำแยที่ฟังดูแล้วรู้สึกห่วย หนวากายหนวากใจสำหรับคนในยุคนี้ คาดว่ามาจากชื่อของเถรดำแย เจ้าสำนักวิชาการทำคลอดมาตั้งแต่ดึกดำบรรพ์

โบราณกาลของสยาม หมอดำแยเป็นบุคคลสำคัญในชุมชนที่ต้องรับผิดชอบต่อความเป็นความตายของทารกเริ่มตั้งแต่ตั้งท้อง หมอดำแยมีทักษะสามารถใช้มือคลำไปที่ท้องแล้วบอกข้อมูลของเด็กในท้องได้เลย จะต้องใช้ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ จัดท่าทาง จัดหัว จัดเท้าของทารกในท้องแม่เพื่อให้คลอดออกมาสะดวกปลอดภัย ทุกสังคมในโลกนี้มีหมอดำแยทั้งสิ้น (หมอดำแย ตรงกับภาษาอังกฤษว่า midwives) ต่อมาเมื่อแพทย์และวิชาการจากโลกตะวันตกเข้ามาในสยาม องค์ความรู้ของหมอดำแยนี้จึงพัฒนามาเป็นวิชาผดุงครรภ์ สูตินารี

ในหลักวิชาชีพหมอดำแยของสยาม มีสิ่งต้องห้ามที่เข้มงวดที่สุดคือ ก่อนเด็กคลอดออกมาห้ามพูดว่าเด็กในท้องเป็นหญิงหรือชาย

สำหรับสังคมไทย เมื่อวิชาการแพทย์แผนปัจจุบันได้รับการยอมรับมากขึ้น จึงเริ่มมีการจัดระเบียบหมอดำแย ในปี พ.ศ.2500 ผลลัพธ์

ผู้หญิง ซึ่งธรรมชาติให้ผู้หญิงมีไข่ตัวเมียคราวละ 1 ฟอง เดือนละครึ่งเท่านั้น

แต่ถ้าหากรังไข่ของผู้หญิงเกิดผลิตไข่ตกมาพร้อมกัน 2 หรือ 3 หรือ 4 ฟอง เป็นเวลาเดียวกับที่สเปิร์มแทรกเข้าไป ก็เกิดปฏิสนธิเป็นแฝด 2 หรือ 3 หรือ 4 ได้ครับ เด็กแฝดส่วนใหญ่มีอัตราเสี่ยงเสียชีวิตสูงกว่าเด็กธรรมดาครับ

หมอดำแย พ่อมด หมอผี และผู้คนทั้งหลายต่างคิดว่า แผลพิสดารของเมืองแม่กลองคู่นี้คงมีชีวิตอยู่ได้ไม่นาน เพราะที่ผ่านมามีเด็กแฝดลักษณะนี้อายุสั้นทั้งนั้น

นายติ๋มชายและนางนากตั้งชื่อลูกแฝดคู่นี้ว่า อินและจัน

อินมีความหมายแคไหน อิน-จัน เป็นชื่อของผลไม้ไทย 2 แบบที่อยู่ร่วมต้นเดียวกัน คือ ผลแบบทรงกลมแบน เรียกว่าลูกจัน ไม่มีเมล็ด และผลแบบทรงกลม ผลหนา ผิวเรียบไม่มีรอยบุ๋ม มีเมล็ด เรียกว่าลูกอิน จำง่ายดีจิง

วันคืนผ่านไปหลายเพลานายติ๋มชายและนางนากไม่เคยคิดจะผ่าแยกร่างลูกน้อยตามที่ชาวบ้านละแวกนั้นอยากเห็น เรื่องของไสยศาสตร์มนต์ดำมีอิทธิพลทางความคิดอ่านต่อผู้คนเหนือสิ่งอื่นใด แต่นายติ๋มชายและนางนากไม่แยแสซ้ำปากคนแถวนั้น ยินกรานที่จะไม่ขอแยกร่างลูกน้อยเด็ดขาด

เด็กน้อยแสนประหลาดอิน-จันสมบูรณ์แข็งแรงเช่นเด็กปกติทั่วไป พ่อแม่ป้อนข้าว ป้อนน้ำ ร่าเริงแจ่มใส ไม่เจ็บป่วย กินได้ นอนหลับ ทำเอาเกจิอาจารย์หมอผีทั้งหลายต้องหลบหน้าหายไ้ ทารกแฝดเริ่มคลานไปไหนก็ไปด้วยกันน่ารักน่าชัง มีความสอดคล้องราวกับคนเดียวกัน มีบางครั้งก็เจะเจะไปตามประสาเด็ก

พ่อแม่ของแฝดอิน-จันทำให้ลูกน้อยได้อย่างเดียว คือพยายามยัดหน้ที่เชื่อมลำตัวอินและจันให้ขยายออกให้มากที่สุด เพื่อให้ลูกน้อยมีระยะห่าง ไม่ติดตัวกัน แต่ก็ยัดได้ไม่มากนัก พ่อแม่เฝ้าสังเกตว่าลูกน้อยหากมีการเจ็บป่วยก็จะป่วยพร้อมกันและจะหายป่วยพร้อมกัน

ในขณะที่ต้องสาละวนกับแฝดคู่นี้ นางนากยังมีลูกเพิ่มอีก 3 คนที่ถือเป็นน้องของแฝดอิน-จัน รวมลูกของนางนากเบ็ดเสร็จ 9 คน

อิน-จันมีพัฒนาการไปตามธรรมชาติของมนุษย์ จากคลานจนกระทั่งเริ่มยืน (ตั้งไข่) จนถึงขึ้นเดินเตาะเตาะ แผลคู่นี้ล้มลุกคลุกคลาน หยายหน้า หยายหลังไปตามเรื่อง เพราะทารก 2 คนตัวติดกันมี 4 แขน 4 ขา 2 หัว ยังไม่ได้เริ่มฝึกหัดที่จะใช้ชีวิตร่วมกัน

ความท้าทายที่ทุกคนต่างเฝ้ามองคือ แล้วไอ้แฝดอิน-จันคู่นี้มันจะเดินเห็นใช้ชีวิตด้วยกันยังไ้จวะ?

ท่านผู้อ่านคงนึกภาพออกนะครับว่าเอาเชือกมาผูกหน้าอกเชื่อมคน 2 คน (เอาแบบเชือกมีระยะห่างเล็กน้อย) แล้วให้ใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน และต้องอยู่ให้ได้ตลอดไป ว่ามันจะเกิดความรุ่งรังอะไรขึ้นบ้าง

ธรรมชาติไม่ไร้ความปราณี มีการหยิบยื่นน้ำใจและโอกาสต่อแฝดอิน-จันครับ

กาลครั้งหนึ่ง นานมาแล้ว...

แฝดสยามอิน-จัน (1)

แฝดสยามก้องโลกคู่นี้เกิดที่สมุทรสงคราม

คือหมอต๋ายแค่อยๆ หายหน้าสาบสูญไปจากวงการ เพราะคนไทยหันมาให้ความเชื่อถือสถานผดุงครรภ์และโรงพยาบาลที่ใช้หลักการแพทย์แผนปัจจุบันสำหรับการทำคลอด

ผู้เขียนเชื่อว่า ใน พ.ศ.2558 นี้ยังคงมีคนไทยรุ่นอาวุโสที่เกิดมาด้วยฝีมือหมอต๋ายแค่อยังมีชีวิตอยู่ไม่น้อยครับ

กลับมาที่เรื่องแฝดสยาม ชาวการให้กำเนิดแฝดประหลาดของนางนากอ้ออิงตึงตั้งไปอย่างรวดเร็วเหมือนไฟลามทุ่ง ชาวบ้านละแวกนั้นต่างตั้งตัวเป็นเบงลิ ผู้หนึ่งรู้ ส่งข่าวไปท่ต่อ

การเดินทาง-มา การหยุด เป็นอุปสรรคอย่างใหญ่หลวงที่คู่ชีวิตทั้ง 2 จะต้องร่วมกันคิดอ่านแก้ไข หาวิธีการที่เหมาะสมที่จะใช้ชีวิตร่วมทุกข์ร่วมสุขต่อไปให้ได้ อิน-จันมักจะล้มหัวคะมำ อินจะนั่ง จันจะยืน จันจะวิ่ง อินจะหยุด หกคะเมนคว่ำหางายเป็นที่ขบขัน เรียกเสียงเฮฮาจากผู้คนทั่วไปในหมู่บ้านเสมอ

พ่อแม่ของเด็กน้อยทั้งสองและธรรมชาติล้วนเป็นครูสอนให้ลูกแฝดเรียนรู้ที่จะโอบไหล่ กอดเอวกัน ตอนเดิน ตอนหยุด เดินเลียวซ้าย เลียวขวา เข้าหากันดี แบบทูอินวัน ความรู้สึกนึกคิด

แบบคนคนเดียวเข้ามาหล่อหลอมโอบอุ้ม และในที่สุดแฝดอิน-จันกลายเป็นคน "รู้ใจกัน" ก็วิ่งเล่นได้เหมือนเด็กทั่วไป เป็นที่โจษขานกันไปทั่วทุกสารทิศ แถมยังว่ายน้ำในคลอง หาลาปลา กุ้ง หอย มาเลี้ยงพ่อแม่พี่น้องอีกต่างหาก

ประการสำคัญคือ อินและจันไม่เคยโต้เถียงเกี่ยงงอนกัน

แฝดคู่นี้กำลังจะไปบางกอกครับ โปรดติดตามตอนต่อไปครับ

พล.อ.นิพัทธ์ ทองเล็ก